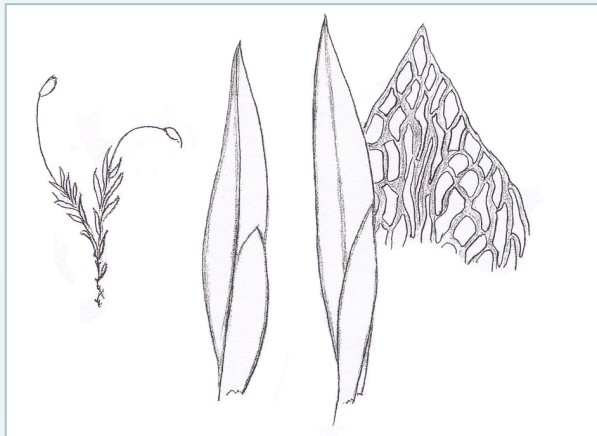

Elvelommemose *Fissidens crassipes*

Rødlistet art

faktaark

Elvelommemose er en bladmose som vokser på stein i vann. Den er kjent fra en innsamling i Larvik kommune, Vestfold. Ut ifra de fysiske endringene som er gjort med bekkeløpet på den aktuelle lokaliteten, anses det som lite trolig at arten fremdels vokser der. Det er derimot flere andre bekker i det samme og nærliggende vassdrag som kan være potensielle voksesteder.

Status
Kategori kritisk truet (CR) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjennetegn

Elvelommemose er en mørkegrønn akrokarp bladmose med 5-15 mm lange skudd og omtrent 1 cm lang sporofytt. Bladene er lansettforma og tilspissa, 3-6 (-8) ganger så lange som brede. Bladene har en to til fire celler bred kantlist som slutter rett før bladspissen. Nerven er kraftig og slutter i eller rett før bladspissen. Bladcellene er 10-14 µm brede og dermed bredere enn hos andre lommemoser som vokser i vann. Skuddene kan enten være sambo eller særbo. Sporene er fint papilløse og 15-27 (-30) µm i diameter.

Utbredelse

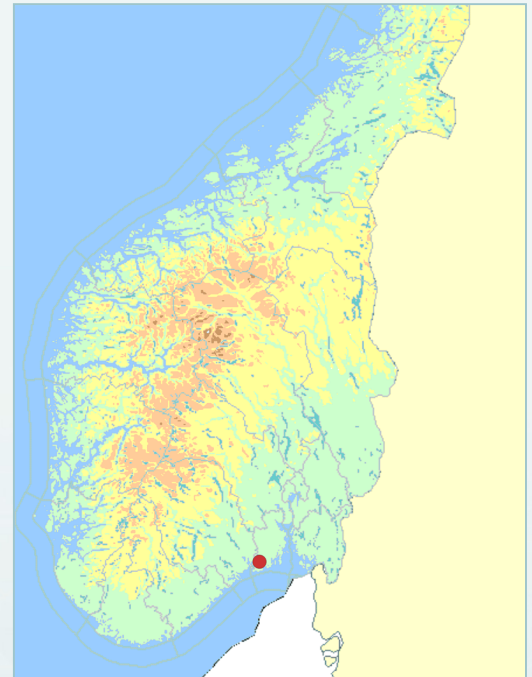
Arten er kun kjent fra en bekk ved utløpet til Farrisvannet i Larvik kommune, Vestfold hvor den ble innsamlet i 1884 av F. C. Kiær. I Sverige er arten kun kjent fra en lokalitet i Dalaelven hvor den sist ble sett i 1881. Den er ellers kjent fra de fleste land i Sør- og Mellom-Europa og fra Asia, Afrika og Australia.

Biologi

Arten er knyttet til rennende vann og vokser på stein og berg som periodevis er oversvømt. Arten virker ikke å ha spesifikke krav til substratets pH og fra sørlige deler av Europa er det kjent at arten kan overleve også i relativt forurensede vassdrag.

Bestandsstatus

Arten er ikke gjenfunnet og er trolig utgått fra den ene norske lokaliteten på grunn av utbygging og endringer av bekkeløpet. Det kan likevel ikke utelukkes at arten finnes i andre bekker eller elver i dette eller nærliggende områder. Det er

Elvelommemose er kjent fra en innsamling i Larvik kommune, Vestfold.

særlig i lavlandet rundt Oslofjorden arten kan forventes å forekomme. Arten hadde status som Regionalt utdødd (RE) i Sverige i 2005, men ble gjenfunnet i 2007. Elvelommemose er trolig svært sjelden også i Norge. Det er ikke kommet til ny kunnskap om arten i Norge i nyere tid.

Tørrlegging, igjenfylling av bekker og utretting eller endring av elvebredder fører til reduksjon i tilgjengelig habitat. Arten virker å være sårbar for regulering av naturlige vannstandsfluktasjoner. En viss grad av eutrofiering er vanlig på lokalitetene sørover i Europa og er trolig positivt for arten.

Referanser

Cronberg, N. 1998a. *Fissidens crassipes* - åfickmossa. I: Hallingbäck, T. (red.), Rödlistade mossor i Sverige - Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Cronberg, N. 2010. *Fissidens crassipes* - åfickmossa.

http://snotra.artdata.slu.se/artfakta/SpeciesInformationDocument/Fissidens_Crassipes_650.pdf

Hallingbäck, T. 2006. *Fissidens crassipes* åfickmossa. I: Hallingbäck, T., Lönnell, N., Weibull, H., Hedenäs, L. & von Knorring, P. Bladmossor: Sköldmossor - blåmossor. Bryophyta: *Buxbaumia* - *Leucobryum*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Nyholm, E. 1987. Illustrated flora of Nordic mosses. Fasc. 1. Fissidentaceae - Seligeriaceae. Nord. Bryol. Soc., Lund.